

x

x

želeti, da se izdaja čim bolj pospeši in posreči; da bo našla primeren odziv, o tem v naših časih skoro ni mogoče dvomiti.

J. A. G.

Dr. Alojzij Remec: Naši ljudje. Zabavna knjižnica, zv. II. Izdala in založila «Goriška Matica». Tisk Narodne tiskarne v Gorici. 1921.

Ta zbirka realističnih črtic in novelic je dober vzgled za našo epično beletristiko iz polpretekle dobe, ki se je odlikovala po svojem dolgočasju.

Vpliv Cankarjevega lirizma je nad vse značilen in usoden za naše prozajike onih let, ko je bil književni trg poln docela neepskih črtic, sanjarij in meglenih zgodeb brez dejanja. Kakor da mora biti umetniški spis skrajno dolgočasen in prenatrpan solzavih vzdihov in trudnih, črnogledih domislic. To pa je docela stališče povprečnikovo, ki vidi le to, kar mu pokažejo njegove telesne oči, medtem ko bo za pravega umetnika življenje — vedno in povsod! — silno impulzivno in dinamično, zagonetnejše in napetjše kot še tako ostroumno sestavljene filmske drame.

Tu pa — da se povrnem k pričujoči knjižici — naletim le v «Klementini» na mesto, kjer se je hotel avtor zavihteti nekam globlje, na strani 85., ko se ubogo dekletko po prestanih udarcih življenja mahoma vpraša, čemu živi.

«To je bil prvi klic večnosti. A izzvenel je v par dneh in Klementa je pričela staro življenje iznova.»

Dà, ta klic izzveni in močno bi se zmotil, kdor bi ga hotel ujeti iz «Burje», ki je docela koledarsko, diletantsko blago; «Dobrotnik» bi morda napravil veliko dobroto kakemu «Domačemu prijatelju», «Nova soba» bi bila dobrodošla za kak listek v ponižnem tedniku.

Z zanimanjem pa sem čital «L. 1682...», ki bi mogla ravno vsled svojega romantičnega dejanja služiti kot ogródje za daljšo, seveda v vseh ozirih poglajeno in plastično zgodovinsko povest, ki bi jo današnjiki gotovo raje uživali kot realistične, pa čisto «literarne» črtice.

Miran Jarc.

Koledar za navadno leto 1922. Uredil dr. A. Pavlica. Risbe izdelal A. Bucik. Izdala in založila «Goriška Matica» v Gorici. Letnik tretji. Cena 5 L.

Vanitas vanitatis — je moto vsakemu koledarju. Kar je zapel Fr. Levstik o uri, velja tudi za koledar:

Dokler ne sprahnimo,
Meriš ti nam čas:
Léto gre za letom,
Vene cvet za cvetom,
Vene nam obraz.

In v predgovoru slovenskega koledarja iz leta 1582. je napisal Primož Trubar, da nas opominjajo «te Vre, ty Dneui, te Nozhi, ty Mefci, ta Leita inu ty zhafi, kir lo minyli inu ty kir bodo, de fmislmo na ta kratig zhas nashiga shiuota, inu de vse rizhi na tim fueitu, fufeb te zhloueske, fe hitru premyne, myne inu konez vflameio... Danas fo eni Mladi, Lipi, Sdraui... Jutri pag fo Stari... Mertui inu Pocopani...»

Z novim letom ni več koledar aktualen in morebiti je to vzrok, da se običajno tako malo brigamo za zunanjo opremo in vsebinsko vrednost takih publikacij. Založniki, uredniki in pisatelji pozabljajo, da ima koledar izmed vseh knjig največ čitateljev, in ker je šel lanski goriški koledar v 20.000 izvodih med narod, je s tem dana nujna zahteva, da bodi koledar najboljša knjiga, ker je najbolj razširjena, da bodi vzorno opremljen in vzorno urejen.